

Sakin Şehir (Cittaslow) Konseptinin Ekonomiye Katkısı: Perşembe (Ordu) İncelemesi

Contribution of Cittaslow Concept to the Economy: Perşembe (Ordu) Case

Yasemin AYDIN¹, Mustafa Şerek AKIN²

¹Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, İktisat Yüksek Lisans Öğrencisi, Erzincan, Türkiye
²Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Anabilim Dalı, Erzincan, Türkiye

Öz

Bu makale, sakin şehir kavramını ekonomik kalkınmaya etkisini incelemektedir. Bu araştırmada Ordu Perşembe ilçesinin sakin şehir olmasından sonra ekonomisindeki ilerlemeyi etnografik yöntemlerle araştırılmıştır. Hedef kitle olarak Perşembe'de yaşamış ya da Perşembe'yi ziyaret eden 22 katılımcı ile görüşülmüştür. Ayrıca sosyal medya ki kaynaklara da başvurulmuştur. Sakin şehir oluşunun kabul edilişi Perşembe ekonomisine katkı sağlayamamıştır. İnsanlar iş bulmak için şehirlere göç etmeye devam etmişlerdir. Eskisi gibi daha çok yazın gelinen bir mekân olarak kalmıştır. Yazları da kayda değer bir turist artışı da sağlanamamıştır. Sakin şehir gibi doğal güzellikleri ve çevreyi korumaya yönelik kamusal projenin uzun dönemde yaşayabilmesi için ekonomik katkı sağlamasına ihtiyacı vardır. Proje bittikten sonra ekonomik zenginleşme sağlayamayınca halk sahiplenmemiştir. Sakin şehir projesi geliştirme aşamasında ekonomik amaçlar belirlenmiş, projede uygulamasında yerlerini almış ve tanıtımlarının yapılmış olmalıydı.

Anahtar Kelimeler: Cittaslow, ekonomik etki, perşembe, sakin şehir

Abstract

This article examines the impact of the Cittaslow (calm city) concept on economic development. In this research, after the Ordu Perşembe district became Cittaslow, the progress in the economy was investigated by ethnographic methods. As the target audience, 22 participants who lived or visited Perşembe, were interviewed. Besides, social media sources have also been consulted. Cittaslow adoption failed to contribute to Perşembe's economy. People continued to migrate to city life to find jobs. As before, it remained as a place visited mostly in summer. There was also no significant increase in tourists in summer. A public project such as Cittaslow, which aims to protect the natural beauty and the environment, needs economic contribution to survive in the long term. After the project ended, the public did not embrace it when it could not provide economic enrichment. During the development phase of the Cittaslow project, economic objectives and their places in the project implementation had to be determined, and their promotion had to be made.

Keywords: Cittaslow, economic impact, perşembe

Cite this article as: Aydin, Y., & Akin, M. Ş. (2021). Contribution of cittaslow concept to the economy: Perşembe (Ordu) case. *Journal of Business Administration and Social Studies*. November 26, 2021. DOI: 10.5152/JBASS.2021.854290.

Corresponding author: Yasemin Aydin

E-mail: yaseminaydn5252@gmail.com

Received: January 5, 2021

Accepted: September 19, 2021

Available Online Date: November 26, 2021

Copyright©Author(s) - Available online at
www.j-ba-socstud.org
Content of this journal is licensed under a
Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0
International License.

Giriş

1999 yılında sakin şehir (cittaslow) kavramı İtalya'da başlamıştır. Anlam olarak citta (sakin) ve slow (şehir) anlamına gelmektedir. İtalya ve İngilizce kelimelerin birleşmesi ile ortaya çıkan cittaslow tüm dünyada yaygınlaşmaktadır. Günümüzde 30 ülkede, Dünya'da 268 kent, Türkiye'de ise 18 kentte bulunmaktadır (Ergüven, 2011).

Dört kurucu şehir (Orvieto, Greve in Chianti, Bra, Positano) turizm hedefleri olmakla beraber turist akımı sebebiyle güzellikleri kaybolma riski içerisindeydiler. Turizmdeki başarıları sonucu şehir merkezindeki araç trafiği artmış, fast food restoranları daha çok turist çekmeye başlamışlar ve reklam tabelaları ışık kirliliğine yol açmışlardı. Yapılmak istenen bu şehirleri sakinleştirmektir (Knox & Mayer, 2009; Mayer & Knox, 2006). Sakin şehrin amacı kentin özgünlüğünü ve yapısını bozmadan ekonominin kalkınmasını ve sürdürülebilirliğini sağlamaktır. Cittaslow uluslararası belediye birliğine üye olması için belirli kriterlere sahip olması gerekmektedir. Bu kriterler arasında; çevre politikaları, altyapı politikaları, kentsel yaşam kalitesi politikaları, tarım, turizm, esnaf ve sanatkarlara dair politikalar, misafirperverlik, farkındalık ve eğitim için planlar, sosyal uyum ve ortaklıklar gibi kriterlere uygun olması yanında Uluslararası Belediyeler Birliğinden geçer oy alınmalıdır.

Yavaşlığın ve huzurun hâkim olduğu şehirler trend halini almaktadır. Hava kirliliği, hayat pahalılığı, trafik, kalabalık, gürültü gibi olgular, metropollerde yaşamayı her geçen gün biraz daha zorlaştırdığı için huzur arayan insanların sayısını giderek artırmaktadır. Böylece sakin şehir kavramını giderek ön plana çıkarmaktadır. Şehir hayatından bunalan kişiler sakin şehirlere gitmek isterler ancak iş durumu, eğitim, sağlık vb. sebeplerden gidememektedirler. Tatil seçimleri sakin şehirler arasında olmaktadır.

Küçük kentlerin geleneksel yapılarını korumasını, arabaların şehir merkezlerinden çıkarılmasını, yerel ürünleri tüketilmesini, sürdürülebilir enerji kullanılmasını desteklemek gibi kavramlar alternatif turizm türlerine daha fazla yönelmeyi sağlamışlardır. Günümüzde yeni bir turizm hareketi gibi algılanabilecek olan sakin şehir bu gelişmelere paralel olarak ortaya çıkmıştır (Seferihisar Belediyesi, 2020).

Perşembe ilçesi, Avrupa'da başta İtalya olmak suretiyle Avusturya, Danimarka, Almanya, Hollanda, Norveç, Polonya, İspanya, İsveç ve İngiltere ile Güney Kore ve Avustralya'nın da aralarında bulunmuş olduğu 25 ülkeden 150 kentin üyesi olduğu 'Sakin Şehir' (Cittaslow) ağına 2 Kasım 2012 tarihinde resmen katılmıştır. Türkiye'den İzmir'in Seferihisar, Muğla'nın Akyaka, Aydın'ın Yenipazar, Çanakkale'nin Gökçeada, Isparta'nın Yalvaç, Kırklareli'nin Vize, Sakarya'nın Taraklı, Urfa'nın Halfeti ve en son Ankara Güdül ilçeleri sakin kent ünvanını taşımaktadırlar.

Bu makalede, Perşembe ilçesine cittaslow etkilerini sosyo-ekonomik olarak incelenmektedir. Ordu'nun Perşembe ilçesinde cittaslow kavramından sonra şehirde birçok değişiklik olmuştur. Cittaslow ile birlikte Perşembe'de hayata geçirilen projeler:

- Kanalizasyon arıtma tesisi
- Sahilde bulunan bütün balkonların ve orta refüjde bulunan direklere sakız sardunya dağıtılması
- Ordu Kumbaşı Mahallesinden – Perşembe Kale yaka Mahallesine kadar yaklaşık 10 km bisiklet yolu yapılması
- Hoynat adası kuş cennetine, doğa derneği ile birlikte kuş gözlem yerleri yapılması ve Koçboynuzu (Kral) yolunun yürüyüş yolu olarak yapılması (Cittaslow Türkiye, 2020) Ancak bu kamu yatırımları ve şehirdeki düzenlemelere rağmen cittaslow projesinin ekonomik katkısı sınırlı kalmıştır. Bir projenin topluma sosyo-ekonomik fayda sağlamadığında şehrin sakinleri projeye sahip çıkmamaktadır. Ekonomik hareketlenmeyle beraber bireylerin gelirleri arttıkça daha fazla iş ve vergi geliri imkanları çıkmaktadır. Nüfus artışı ekonomik gelişmeden etkilenmektedir. Oysa ki, Perşembe sürekli göç vermektedir. Perşembe'nin toplam nüfusu 1965 yılında 41,443 olup 1980 yılında en yüksek rakam olan 48,311'e ulaşmıştır. İlçenin nüfusu 1980 yılından itibaren azalarak 2016 yılında 31,065 düşmüştür. Her yıl git-tiğe de azalmaktadır (Perşembe.org).

Perşembe İlçesi

Orta Karadeniz Bölümü'nde 224 km²'lik yüzölçümüne sahip olan Perşembe ilçesinin Güney batısında Altınordu (Merkez) ve Ulubey, kuzeybatısında ise Fatsa ilçeleri ile yer almaktadır. Doğusunda ise kıyısında uzandığı Karadeniz bulunmaktadır.

Bugünkü Perşembe ise Canik Dağları'nın kuzey kanadını teşkil eden ve akarsular tarafından nispeten parçalanarak alçalmış olan dağ sıralarına dâhil, Gordon Tepesi'nin kıyıya doğru alçaldığı etek kısmında; kıyıya olan uzaklığı ortalama 100–250 m. olan dar bir kıyı şeridinde kuruludur. Bolaman ile Ordu arasındaki kütleli çıkıntının (Yason ve

Çam Burunları) doğusunda dar kıyı düzlüğünde kurulan Perşembe'de kıyıya sadece 100 metre uzaklıkta yükselmeye başlayan ve bir anda 200 m. yüksekliğe erişebilen Gordon Tepesi, şehre ayrı bir güzellik katarken şehrin mekânsal gelişimini olumsuz yönde etkilemektedir. Bu nedenle şehir iç kesimlere doğru gelişmemekte, dar bir kıyı şeridi boyunca doğu batı doğrultusunda ilerlemektedir. Bu gelişimin sonucu olarak Ordu'ya 13 km. mesafelik uzaklıkta bulunan Perşembe giderek il merkezine ile bütünleşmekte ve adeta onun bir banliyösü olmaktadır. (Karadeniz, 2014).

İlçenin arazi yapısına göre halkın çoğunluğu tarımla uğraşmaktadır. Toplu yerleşim alanları bulunmamaktadır. Yerleşim yerleri serpiştirilmiş durumdadır. Her köyün elektriği, suyu, telefon şebekesi bulunmaktadır. İlçe halkından bazı hanelerden bir veya birkaç kişi yurt dışında çalışmakta, çoğunluğu öğretmen olmak üzere pek çok kamu görevlisi bulunmaktadır.

İlçe nüfusunun büyük bir kısmını yerli halk, memur ve öğrenciler oluşturmaktadır. İlçede ticaret ve balıkçılıkta yapılmaktadır. Tarımda en önemli mahsul fındık olmak üzere peşinden son yıllarda önem kazanan kivi ve çilek tir. Hayvan sayısı mahdut olup genellikle siğir türündedir. İlçede Ticaret ve Sanayi, Ordu ilinin yakın mesafede olması nedeniyle gelişmemiştir. İlçede ekonomik yönden etkisini gösteren en önemli bir kolda balıkçılıktır. Perşembe'nin doğal bir liman olması sebebi ile yılın 365 günü taze balık bulunmaktadır.

Karadeniz otolyonunun hizmete girmesiyle Ordu'nun Kumbaşı sahiliyle Fatsa arasındaki şeritte doğa ve tarih tutkunları için keşfedilmeyi bekleyen bir bölge ortaya çıktı. Perşembe bu güzergahtaki tek ilçe ve merkezinde ve civarındaki sayısız saklı kumsalları; hoynat adası, yason burnu yarımadası ve kilisesi, türbeleri, camileri ve emsalsiz limanı yer almaktadır. Çaka kumsalı ve mesire yeri: Perşembe ilçesinin en otantik köşelerinden biri olan Çaka Beyaz Kum Plajı Bölgenin en meşhur plajlarından biridir. Perşembe ilçesinin doğusunda Ordu il sınırları içinde bulunan Efirli Plajı, bu zamana kadar önemli tatil yerleri arasındadır. Perşembe ilçesinde 26 adet Tescilli Kültür Varlığı bulunmaktadır (Perşembe, 2020).

Araştırma Yöntemi

Etnografik Yöntemler

Araştırma yöntemi etnografik yöntemdir. Mülakat, sorular sorarak kullanıcıya yaklaşmanın bir yoludur (Nielsen, 2000). Etnografik yöntem; kültür ve günlük yaşamın anlamını çözmeye çalışan bir yöntemidir.

Etnografik mülakatta genelden özele inilmektedir (Beckman & Barry, 2007; Elliot & Elliot, 2003). Önce kullanıcının çevresi ve yaşam görüşü açısı anlaşılmalıdır. Somut hikayeler aranmaktadır (Akin, 2019; Liedtka & Ogilvie, 2011).

Takip soruları derine inmeyi sağlamaktadır. Yüzeysel bilgiler güvenli değildir. Daha derinlere inildikçe kullanıcının akıl yürütmesini, tepkilerini, yol gösterici ilkelerini, motivasyonlarını ne olduğu öğrenilmektedir. Bunlar güvenli ve aleni yanıtlardır (Luma Institute, 2012; Merriam & Tisdell, 2015).

Kullanıcılara görüşmeler esnasında çözüm sunulmamaktadır. Sadece problemleri ortaya çıkartılması amaçlanmaktadır (Young, 2015). Mülakata ısınma turuyla başlanmaktadır. Mülakatlarda hem kullanıcıların bununla beraber araştırmacıların zorlandıkları durumlar olabilmektedir (Akin, 2020). Empatik bir dinleyici bulduklarında kullanıcılar açılmaktadır (Stanford Design School, 2009). Yönlendirilme sorusu yönlendirilmemektedir. Uzun cevapları içeren sorular

Tablo 1.
Perşembe İlçesi Mülakatları

İsim	Cinsiyet	Meslek	Simgesi
Atakan	Erkek	Market Çalışanı	E1
Murat	Erkek	Bilinmiyor	E2
Beytullah	Erkek	Lokanta Sahibi	E3
Hacı	Erkek	Fırın Sahibi	E4
Muammer	Erkek	Kooparetif Başkanı	E5
Faruk	Erkek	Kültür Müdürü	E6
Serhat	Erkek	Arıcılık	E7
Furkan	Erkek		E8
İlyas	Erkek	Belediye Personeli	E9
Mustafa	Erkek		E10
Ali	Erkek	Öğrenci	E11
Faruk	Erkek	İlçe Başkanı	E12
Ali	Erkek	Öğretmen	E13
İsim Belirtmek İstemedi	Erkek	Memur	E14
Abdulkadir	Erkek	Öğretmen	E15
Cansın-Gülnihal	Kadın	Öğrenci	K1
Çağnur	Kadın	Sağlık Personeli	K2
Ümmühan	Kadın	Öğrenci	K3
Kübra	Kadın	Öğrenci	K4
İsim Belirtmek İstemedi	Kadın	Ev Hanımı	K5
Video 1	Erkek	Bilinmiyor	E16
Video 2	Erkek	Bilinmiyor	E17

solunmaktadır (Coulter et al., 2001, p. 57). Kısa yanıt derinlemesine inilmesini engellemektedir. Cittaslow kavramı ile ilgili başından geçen örneklerine değinilmiştir.

Örnekleme

Araştırmanın evreni Perşembe ilçesindeki yerli halk ya da Perşembe ilçesini ziyaret eden kişilerden oluşmuştur. Örnekleme oluştururken cittaslow kelime anlamı olarak sakin şehir, ekonomik katkısı, sosyal yapısı gibi temel konular belirlenmiştir. Perşembe ilçesinde 22 katılımcı ile mülakat yapılmıştır. Örneklem birbiri ile tutarlı cevaplar alındığında mülakat görüşmesine son verilmiştir (Tablo 1).

Bulgular

Cittaslow kavramının Perşembe ilçesine ekonomik ve sosyal katkısı görülmemektedir. Oturanlar iş fırsatları aramak için büyük şehirlere göç etmeye devam etmektedir. Daha çok emekli kesim yaşamlarını sürdürmektedirler. Perşembe ilçesinde cittaslow'dan sonra hayatlarında değişiklik olmamıştır.

Perşembe'nin en bilindik ünü bana göre sakin şehir unvanının bulunmasıdır. Bu unvan ilk resmi olarak verildiğinde şehirde mutluluk ve beklenti olmuştur ancak zaman geçtikçe beklentiler hedeflenenler tam bir sonuç elde edilmediği gözlenmiştir (E15).

Sakin şehir olmasıyla ilgili çeşitli projeler yapılmasına rağmen fazla sonuç elde edilmemiştir (E14).

Sakin Şehir Kavramı

İlk önce şehirde yaşayanlara sakin şehir kavramı soruldu. Yirmi üç katılımcının tamamı sakin şehir kavramını bildiğini ifade etti. *Sakin şehir unvanını almıştır. Sessiz sakin anlamına gelmektedir (K1). Sakin şehir kavramı nüfusun az olduğu ve daha çok yaşlı nüfusun olduğu bir yerdir (K2).Cittaslow kavramının "sakin şehir" demek olduğunu biliyorum (K3). Cittaslow hakkında pek bir bilgim yok ama aklımıza sakin şehir olarak yerleşti yani doğanın güzelliği bir cennet bahçesi olarak sergileyen kasaba oldu (E8). Cittaslow sakin şehir demektir (E9). Sakin şehir anlamına geldiğini biliyorum (K4).*

Cittaslow ünvanı alınmasıyla sakinlerde merak uyandırmıştır: *Herhalde ayrıcalıklı veya özel bir şehir/kent manasına geldiğini düşünmüştüm. Perşembe Cittaslow unvanını aldıktan sonra araştırma ihtiyacı hissettim. Yavaş şehir, sessiz sakin şehir olarak düşünmeye başladım. (E10). Cittaslow kavramını sosyal medyada sık sık karşıma çıkan adını İngilizceden alan sakin şehir projesidir (E11).*

Genel olarak şehir sakinleri kavramdan haberdarlardır. Ayrıca on katılımcı sakinlik, stresi olmaması, doğa güzellikleri, çevre temizliği kavramlarını kullanarak açıklamışlardır. Beş kişi de yaşam konforu, sessizlik, yeşillik konularına değinmiştir. Sakin şehrin özellikleri sayanlar olmuştur: *Sakinliği, dinginliği, dost canlısı, doğaya olan saygının karşılığı olarak balığı göstermişlerdir (E16). Avm yerine bakkalların, manavların vs. küçük esnafın olduğu kendine yetebilen, sıkıntının stresin az olduğu, huzurun çok olduğu şehirler için kullanıldığını duymuştum. (K1). Daha çok yaşam konforu anlamına gelmektedir (E2).*

İtalya'dan geldiği vurgulanmıştır: *İtalya kökenli bir belediye birliği olarak biliyorum. Sakin şehir anlamına geldiğini biliyorum. Ortak belediyeçilik anlayışıyla Perşembe kriter olarak uyduğu için üye olduğunu bilmektedir (E13).*

Tarihsel gelişim belirtilmiştir: *Bu kavram yaklaşık 10 sene önce Perşembe ilçesine gelmiştir (E1). Sakin şehir demektir. Türkiye haricinde yerlere de vermiştir. İzmir cittaslow kavramı hakkında ilk orası verildiğini bilmektedir (E12).*

Sakin Şehir Kriterleri

Cittaslow kavramına sahip olmak için kriterler vardır. Bölgelerin kriter çerçevesinde yaptığı projeler puanlanmakta ve 50 puan üzerinde olması gerekmektedir. Şehir sakinleri başta nüfus olmak üzere bazı kriterlere değinmişlerdir. Kriter olarak bilinen kelimeler (hava kirliliği, su kirliliği, nüfus azlığı vb.) on üçü kişi aktarmıştır.

Sakin şehir unvanını almak için bazı kriterlere vardır. Örneğin nüfus azlığı gibi (K4).

Kriterleri demografik yapıyla ilişkilendirenler vardır. *Sakin şehir unvanını olarak daha çok yaşlıların yaşadığı ve nüfusunda az olduğu bir şehir olarak bilinir (K5).*

Kriterleri detaylıca sayan üç kişi olmuştur: Dünyada ilk olarak Slow Food kavramı ile İtalya'da var olmuştur. İlçemizin yöremizin organik değerlere sahip olması demektir. Nüfusun 50 binin altında olması gerekmektedir. Hava kirliliği, su kirliliği olmaması gerekmektedir. Dünyada ise 163 tane olduğunu bilmektedir ancak kesin bir sayı olarak vermemiştir artış olduğunu düşünmektedir. Tarihi ve coğrafi özelliği vardır. Sakin şehir

unvanın %60'ını barındırmak, %40'ında sonradan tamamlanması için zaman verilmektedir. Sakin şehir unvanını almak için 53 tane kriter vardır (E6).

Sakin Şehre Geçişin Ekonomi Açısından Değerlendirilmesi

Katılımcılardan biri dışında genel olarak ekonomiye katkısı olmadığını ifade etmiştir.

Ekonomisini etkilediğini ben hiç sanmıyorum. Perşembe'yi etkileyen tek önemli olay şuydu. Eskiden sahil yolu adı altında karayolu ulaşımı Bolaman, Yalıköy, Perşembe üzerinden geçip Ordu, Giresun, Trabzon üzerinden devam edip gidiyordu. Sonrasında Fatsa/Bolaman kavşağından başlayıp Ordu 'ya doğru uzanan uzun tünele sahip olan otopan yol yapıldıktan sonra, sahil yolu ulaşımı bitti. İşte ondan sonra doğa yenilendi, eski sahil yolu üzerindeki ticarethanelerin birçoğu kapandı veya değişti. Perşembe'ye ve sahil yoluna tek katkı sağlayan olay, bu olaydır. Perşembe 'de ağırlıklı olarak balıkçılık, dolmuş ve taksi soforlüğü, ticaretle uğraşan kesimler vardır. Bunların dışında geri kalanlarda memur kesimdir. Hemen hemen herkesin mutlaka az veya çok fındık bahçesi vardır ve çiftçilikle de uğraşmaktadır (E10).

Ekonomik olarak değerlendirmede detaya inildikçe iş imkanları, işletmelerin cirolarının artması, turist konaklamasının yükselmesi gibi konularda hareketlilik esastır.

İş İmkânı

Perşembe ilçesinde iş imkânı olmadığı için göçler artmıştır. Yazın ticaretin daha iyi bir konumda olduğu yer olarak kalmıştır. Kış turizmde gelişmesi için kayak yerleri, balık restoranları, odundan evler yapılarak otel imkanlarının gelişmesi gerekmektedir. Cittaslow kavramını benimseyen emeklilerin tercih yeri haline gelebilir. İnsanlar iş imkânı olmadığı için insanlar göç etmişlerdir. Yedi kişi iş imkanlarının yetersizliğinden dolayı göç ve iş olmadığını vurgulamıştır: *İş alanı olmadığı için gençler hep gurbetlere gitmişlerdir. Bu şekilde yazın kışın hiçbir şekilde değişmemiştir (E1). İş olmamasından yana şikayetleri vardır (K1). Projeye rağmen iş imkanlarının değişmediği yedi kişi vurgulamışlardır: İnsanların balıkçılık ve fındıkla geçim sağlamaktadırlar (K5).*

Turizme Katkısı

Katılımcıların tamamı potansiyeline rağmen Cittaslow kavramının gözle görülür turizme bir katkı sağlamadığını belirtmiştir. Yeteri kadar konaklama, otel ve eğlence alanları olmadığı için insanlar sadece günübirlik olarak tercih etmişlerdir. Proje ayağında turizm yönlü faaliyetler kısıtlı kalmıştır. Konaklama yetersizliğinden ve reklam eksikliğinden şikayet etmişlerdir.

Turizm amaçlı düşünülüyor olması lazım ancak çevre kirliliğine müsaade etmeden daha sade bir biçimde olması gerekmektedir. Bunun için alınan tedbirlerin artırılması gerekmektedir. Reklamı güzel yapmadıkları için de açılmıyor. Balık alanında çok iyi olmamıza rağmen balık restoranı bulunmamaktadır. Perşembe'nin köyleri kış turizmi için müsaittir. Ancak bununla ilgili çalışmalar yapılmaktadır. Dernekler ve STK'nın olmaması perşembe için sorun teşkil etmektedir (E13).

Bu beklentiler ve hedefler daha çok turizmle ekonomik seviyenin yükseltilmesiydi.Olmadı (E15).

Perşembe ilçesine katkı sağladığını düşünmemekteyim. Yeteri kadar reklam ve tanıtım yapılmadığı için turistlik açıdan kendini ön plana çıkarmamaktadır. Perşembe ilçesine bu kavramı duyup ta gelen kişi sayısı azdır (E11).

İşletme Cirosuna Etkisi

Şehre ekonomik bir katkı sağlamadığı işletmelerin gelirinin arttırmamasından anlaşılabilir. Şehir sakinleri arasında işletme sahibi olan katılımcıların tamamı (4 kişi) iş yerlerine katkısı olmadığını vurgulamışlardır.

Yani şu an çok bir etki sağladığını cittaslow olarak bilip de gelen çok yok. Extra bize pek bir katkısı yoktur. Sadece bilen ve araştıran insanlar gelmektedir.1000 kişide 15-20 kişi o isimle bilip gelmektedir (E3).

İşletmesine pek katkı sağlamamaktadır (E4).

Gelen kişilerin profilinin değişmediğini belirtilmektedir. Örneğin reklamlarda hedef kitleden biri bisikletçiler ve bir talep olmamıştır. *Kalan kişiler daha çok emekli kişilerdir. Sakinliği, sessizliği tercih eden kişilerdir. Şehir hayatından uzak kalmak isteyen kişilerdir. Denizini, yeşilliği seven kişilerdir (E1).*

Perşembe İlçesinin Emeklilerin Yerleşmesi

Perşembe ilçesini tatil için tercih eden 4 kişide sakinlik ve stresin olmamasından dolayı kendilerinin huzur bulacakları yer olarak görmekteyiz. Emekliler için ideal bir yer olabilir. Ancak üçü beklentileri konusunda (sağlık, yol gibi) araştırma yapılmasını ve projede desteklenmesi gerektiğini söylemişlerdir.

Burada yaşamaktan memnunlar ama daha çok yazın ama kışın pek memnun değildirler. Yazın hava şartlarının 3 ay çok güzeldir (K1).

Kalan kişiler daha çok emekli kişilerdir. Sakinliği, sessizliği tercih eden kişilerdir. Şehir hayatından uzak kalmak isteyen kişilerdir. Denizini, yeşilliği seven kişilerdir (E1).

Perşembe de oturmuyorum. Yeşilliğini, sakinliği, rahatlığını ve deniz kenarını sevdiği için sık sık gitmektedir (E7).

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Cittaslow Perşembe'de artık anlamını yitirdi mi? Cittaslow kavramı ilk seçildiği yıllarda ki heyecanını kaybetmiştir. Bunun ardındaki temel sebep ekonomik katkıları düşünülerek projenin planlanmamış olmasıdır. *Aslında ekonomiye çok bir katkısı olmadı özellikle son zamanlarda Perşembe'nin cittaslow anlamını da kaybettiği ile ilgili bilgiler var çünkü ilk baştaki hızlı çalışmalar ve hareketler daha doğrusu cittaslow kriterleri yani çalışma grupları vardı. Onların tamamı olmasa da birçoğu ilk baştaki hızı yitirdi ve faaliyet yapılması azalmıştır (E12). Örneğin yapılan projelerden biri balıkçılık restoranları olmasına rağmen ilçe halkının ve çevre bölgelerden buralara çok rağbet olamamıştır (E14).*

İtalya'da ortaya çıkan şehirler zaten turizm başta olmak üzere yoğun bir aktivite içindeydiler ve şehrin güzelliklerini muhafazası için bu kavramı geliştirdiler. Ayrıca gelişmiş bir ülkede ortaya çıkıştır. Halbuki Perşembe ekonomik olarak durağan bir şehirdir. İlçenin merkeze yakın olmasından dolayı gölgesi olarak kalmış ve olumsuz etkilenmiştir. *Bu kavramın Perşembe ekonomisini etkilediğini düşünmüyorum. Çünkü bakacak olursak biz Ordu'nun merkezine çok yakın bir ilçeyiz. İstedikimiz her an kalkıp gidebiliriz. Yani o yüzden AVM'ler yerine küçük esnaf vardır.(K4). Sorunun nedenleri arasında ilçedeki köylerin(mahallelerin) diğer ilçelere yakın olması ve il merkezine yakın olması dezavantajdır (E14).*

Ancak bu merkeze yakınlık iyi değerlendirilirse örneğin tanıtım yapılarak Ordu Boztepe'yi ziyaret eden kişileri Perşembe'nin doğal

güzelliklerine çekebilirse bu Perşembe ilçesinin avantajlı hale gelmesini sağlayabilirler. Turizm ve emekliler açısından çok ilgi çekici bir hale dönüştürülebilir. *Sakin şehir ismini verildiğinden itibaren turizm sektörüne çok büyük etkisi oldu yatırımcılar ve turistler tarafından çok büyük bir ilgi odağı haline gelmeye başladı (E8).*

Perşembe'ye ilgi vardır ancak yatırım açısından henüz somut etkileri görülmemiştir. Şehir zaten artan ekonomik faaliyetlerden dolayı kendini koruma altına almasına gerek olan bir konumda değildir. Cittaslow kavramından beslenerek, turizmde çok yönlü aktiviteleriyle ve emeklilere (ve diğer gruplara) yüksek yaşam kaliteli bir ürün çıkarması gerekmektedir. Kamu projelerinde başarı özel sektörün yatırımda karşılaştığı tıkanıklıkları aşmasıdır (Hausmann et al., 2005). Perşembe özelinde turizmin kalkındırmasında özel sektörü engelleyen faktörler belirlenmemiştir. Dünyadaki trend bir konsepti şehre kazandırma hedeflenmiştir. Bununla bir marka olunabileceği yanılığın düşünülmüştür.

Perşembe ilçesi ve sakin şehir (Cittaslow) kavramının geliştirilmesi için çözüm yolları;

- Organik ve yöresel ürünlerin (ceviz helvası, yöresel yemekler vb.) teşvik edilmesi ve pazarlanabilecek mekanların oluşturulması,
- Karadeniz mutfağını gastronomiye dönüştürmesi ve bunu tanıtan ve tattıran mekanların açılması
- Hayvancılık ve tarımsal faaliyetlerin devlet tarafından teşvik edilmesi,
- Eko turizmin yapılması,
- Otantik Karadeniz evlerinin pansiyonlara ve butik otellere dönüştürülmesi,
- Yeni otellerin doğaya ve yöre mimarine uygun inşa edilmesi. Organik yiyecek sunulması.
- Bisikletin ana ulaşım aracı olarak desteklenmesi.
- Bisiklet tatiline gelenlere yönelik; bisiklet kiralama, tamir, yollarda mola verme gibi hizmetlerin sunulması.
- Trafik yoğunluğunun olmaması için bisiklet ve toplu taşıma alanlarına yönlendirilmesi gerekmektedir.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Yazar Katkıları: Fikir – Y.A., M.Ş.A.; Tasarım – Y.A., M.Ş.A.; Denetleme – Y.A., M.Ş.A.; Kaynaklar – Y.A., M.Ş.A.; Malzemeler – Y.A., M.Ş.A.; Veri Toplanması ve/veya İşlemesi – Y.A., M.Ş.A.; Analiz ve/veya Yorum – Y.A., M.Ş.A.; Literatür Taraması – Y.A., M.Ş.A.; Yazıyı Yazan – Y.A., M.Ş.A.; Eleştirel İnceleme – Y.A., M.Ş.A.

Çıkar Çatışması: Yazarlar çıkar çatışması bildirmemişlerdir.

Finansal Destek: Yazarlar bu çalışma için finansal destek almadıklarını beyan etmişlerdir.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Author Contributions: Concept – Y.A., M.Ş.A.; Design – Y.A., M.Ş.A.; Supervision – Y.A., M.Ş.A.; Resources – Y.A., M.Ş.A.; Materials – Y.A., M.Ş.A.; Data Collection and/or Processing – Y.A., M.Ş.A.; Analysis and/or Interpretation – Y.A., M.Ş.A.;

Literature Search – Y.A., M.Ş.A.; Writing Manuscript – Y.A., M.Ş.A.; Critical Review – Y.A., M.Ş.A.

Conflict of Interest: The authors have no conflicts of interest to declare.

Financial Disclosure: The authors declared that this study has received no financial support.

References

- Akın, M. Ş. (2019). Farklı bakış açısı kazanmak için beyin fırtınası Modelleri. *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, 10, 23–25.
- Akın, M. Ş. (2020). *Advanced design thinking model for innovation and entrepreneurship: Ethnographic, brainstorming, prototyping (EBP canvas method)*. Berlin: Lambert Publishing.
- Beckman, S. L., & Barry, C. M. (2007). Innovation as a learning process: Embedding design thinking. *California Management Review*, 50(1), 25–56. [CrossRef]
- Cittaslow International. (2011). *Charter*. Retrieved from <http://www.cittaslow.org/content/charter>.
- Cittaslow International. (2018). *Charter*. Retrieved from <http://www.cittaslow.org>.
- Cittaslow Türkiye (2020). *Cittaslow Türkiye*. Retrieved from <http://cittaslowturkiye.org/#cittaslow>.
- Coulter, R. A., Zaltman, G., & Coulter, K. S. (2001). Interpreting consumer perceptions of advertising: An application of the Zaltman metaphor elicitation technique. *Journal of Advertising*, 23(3), 57.
- Elliot, R., & Elliot, N. J. (2003). Using ethnography in strategic consumer research. *Qualitative Market Research an International Journal*, 6(4), 222.
- Ergüven, M. H. (2011). Cittaslow - yaşamaya değer Şehirlerin uluslararası birliği-Vize örneği. *Organizasyon ve Yöntem Bilimleri Dergisi*, 3(2), 203.
- Hausmann, R., Rodrik, D., & Andres, V. (2005). *Growth diagnostics*. Cambridge: Harvard Growth Lab.
- International Association of Slow Cities (2020). *Slow cities*. Retrieved from [CrossRef].
- Karadeniz, B. C. (2014). Sürdürülebilir turizm bağlamında sakin şehir perşembe. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(29), 84–107.
- Knox, P. L., & Mayer, H. (2009). *Small town sustainability, economic, social and environmental innovation*. Berlin: Birkhaeuser Verlag AG.
- Liedtka, J., & Ogilvie, T. (2011). *Designing for growth*. New York: Columbia Business School, pp. 67–70.
- Luma Insistutue. (2012). *Human centered design*. Pittsburg: Free Press.
- Mayer, H., & Knox, P. L. (2006). Slow cities: Sustainable places in a fast world. *Journal of Urban Affairs*, 28(4), 321–334. [CrossRef]
- Merriam, S. B., & Tisdell, E. J. (2015). *Qualitative research: A guide to design and implementation*. New York: John Wiley & Son.
- Nielsen, J. (2000). Why you only need to test with 5 users. California, USA: Nielsen Norman Group. Retrieved from <https://www.nngroup.com/articles/why-you-only-need-to-test-with-5-users/>.
- Perşembe Belediyesi. Perşembe ilçesinin tarihi. Retrieved from <http://www.persembe.gov.tr/>.
- Perşembe Kaymakamlık. Perşembe ilçesi. Retrieved from <http://www.persembe.gov.tr/>.
- Perşembe Nüfusu. (2020). Nüfus bilgileri. Retrieved from https://www.nufusu.com/ilce/persembe_ordu-nufusu.
- Seferihisar Belediyesi. (2020). Seferihisar Belediyesi. Retrieved from <http://seferihisar.bel.tr/>.
- Stanford Design School (2009). d.school bootcamp bootleg. Retrieved from <https://dschool.stanford.edu/>.
- Young, I. (2015). *Practical empathy: For collaboration and ceativity in your work*. New York: Rosenfeld Media.